

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-VIIA-3310/2021

Zagreb, 7. lipnja 2021.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Prvom vijeću za rješavanje izbornih sporova, u sastavu sudac Josip Leko, predsjednik Vijeća, te suci Snježana Bagić i Branko Brkić, članovi Vijeća, odlučujući u izbornom sporu o žalbi za zaštitu izbornog prava dr. sc. Ivana Čehoka, kandidata za gradonačelnika Grada Varaždina, na sjednici održanoj 7. lipnja 2021. jednoglasno je donio

ODLUKU

Odbija se kao neosnovana žalba dr. sc. Ivana Čehoka, kandidata za gradonačelnika Grada Varaždina, izjavljena protiv rješenja Županijskog izbornog povjerenstva Varaždinske županije klasa: 013-03/21-01-1, ur. broj: 2186-165/21-587 od 2. lipnja 2021.

Obrazloženje

1. Dr. sc. Ivan Čehok, kandidat za gradonačelnika Grada Varaždina (u daljnjem tekstu: žalitelj), podnio je žalbu protiv rješenja Županijskog izbornog povjerenstva Varaždinske županije (u daljnjem tekstu: ŽIP) klasa: 013-03/21-01-1, ur. broj: 2186-165/21-587 od 2. lipnja 2021. (u daljnjem tekstu: osporeno rješenje) kojim je, kao neosnovan, odbijen prigovor žalitelja na postupak provedbe izbora za gradonačelnika Grada Varaždina.

2. U žalbi žalitelj navodi da je u prigovoru predložio da se provede dodatna kontrola nevažećih listića, s ciljem da se utvrdi jesu li svi pregledani listići nesporno nevažeći, zatim odgovara li broj nevažećih listića broju nevažećih listića navedenih u zapisnicima o radu biračkih odbora, jesu li svi članovi biračkih odbora potpisali zapisnike o radu biračkih odbora te ima li u zapisnicima naznačenih primjedbi, sve kako bi se provjerilo je li bilo nepravilnosti koje su bitno utjecale ili su mogle utjecati na rezultate izbora za gradonačelnika Grada Varaždina. Ovo uzimajući u obzir da broj nevažećih listića iznosi 604 (3,57%), a razlika u glasovima između kandidata za gradonačelnika Grada Varaždina, prema važećim listićima, iznosi 169 glasova. S obzirom na navedeno te "na informacije o nepravilnostima na pojedinim biračkim mjestima", žalitelj smatra da neuobičajeni broj nevažećih listića u odnosu na prvi krug izbora (kada je bilo 508 nevažećih listića) je pokazatelj sumnje u nepravilnosti i činjenicu da je "moguća promijenjena volja birača".

U nastavku žalitelj tvrdi, kako ŽIP prilikom donošenja osporenog rješenja nije utvrđivao jesu li svi pregledani nevažeći listići nesporno nevažeći niti je omogućio

eventualno uvid da se provede takva provjera, čime nije "na odgovarajući način" napravljena provjera u skladu s navodima iz prigovora. U nastavku ističe:

"Prema meni dostupnim informacijama nadležna izborna povjerenstva u drugim županijama provode takvu traženu dodatnu kontrolu ponovnim pregledom listića po prigovorima ovlaštenih osoba, pa smatram i da je postupanje Županijskog izbornog Povjerenstva Varaždinske županije u konkretnom slučaju diskriminirajuće, proizvoljno a time i nezakonito."

U žalbi žalitelj posebno naglašava kako od ŽIP-a nije tražio ponovno prebrojavanje glasova zbog čega praksu Ustavnog suda koju je ŽIP naveo u osporenom rješenju smatra irelevantnom za rješavanje konkretnog predmeta.

Zaključno, smatra da su zaključci i osporeno rješenje ŽIP-a "paušalni i time nepravilni".

Žalba nije osnovana.

3. Rješavajući prigovor žalitelja, ŽIP je od Gradskog izbornog povjerenstva Grada Varaždina zatražio dostavu potrebnog izbornog materijala, konkretno zapisnike svih biračkih odbora za izbor gradonačelnika i zamjenika gradonačelnika Grada Varaždina.

3.1. Analizom pribavljenih izbornih materijala ŽIP je donio osporeno rješenje, utvrđujući da je prigovor žalitelja neosnovan.

Mjerodavni dio osporenog rješenja glasi:

"Uvidom u zapisnike o radu biračkih odbora utvrđeno je da na biračkim mjestima na području grada Varaždina nije bilo nepravilnosti u provedbi izbora te da članovi biračkih odbora i promatrači nisu imali niti jednu primjedbu, a pogotovo ne primjedbe koje bi se odnosile na postupak prebrojavanja odnosno utvrđivanja valjanosti glasačkih listića ili na broj glasova navedenih u zapisnicima o radu biračkih odbora. Isto tako iz pregledanih zapisnika o radu biračkih odbora proizlazi da su svi članovi biračkih odbora potpisali sve zapisnike.

Zapisnici o radu biračkih odbora u izbornom procesu imaju pravnu snagu javne isprave (službenog dokumenta) što proizlazi iz odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske (odluke broj: U-VIIA-2980/2013 od 24. svibnja 2013. i broj U-VIIA-3259/2015 od 4. kolovoza 2015.).

Iz navedenoga ŽIP na temelju sadržaja zapisnika u kojima nema prigovora i na temelju pravnog statusa tih zapisnika, ocjenjuje navode podnositelja prigovora neosnovanim o tome da veliki broj nevažećih listića ukazuje na postojanje sumnje o mogućim nepravilnostima u radu biračkih odbora prilikom utvrđivanja valjanosti glasačkih listića i njihova brojenja.

Navodi podnositelja prigovora o osnovanoj sumnji o postojanju navodnih nepravilnosti na što bi upućivao podatak o velikom broju nevažećih glasačkih listića, povezujući to s manjom razlikom u ostvarenom izbornom rezultatu u odnosu na protukandidata nisu potkrijepljeni nikakvim dokazima i predstavljaju subjektivno mišljenje podnositelja prigovora o ispravnosti izbornog postupka. Takvi prigovori ne mogu biti osnova za ponovno prebrojavanje glasačkih listića i ponovnu procjenu da li se radi o važećim ili nevažećim listićima u izboru za gradonačelnika (...)

Takav stav izražen je u više odluka Ustavnog suda RH (odluke broj: U-VIIA-3278/2013 od 11. lipnja 2013. i broj: U-VIIA-3259/2015 od 4. kolovoza 2018) u kojim

odlukama je naznačeno da je nedopustivo ponovno prebrojavanje glasačkih listića samo zbog toga što rezultati izbora pokazuju da je razlika u dobivenim glasovima između kandidata mala. Ni razlika u samo jednom glasu između kandidata nije sama po sebi razlog za ponovno prebrojavanje glasačkih listića. Da ova činjenica postane pravno relevantan razlog za ponovno prebrojavanje glasačkih listića bilo bi potrebno da zakonodavac propiše po tome opće pravno pravilo, jednako za sve, u kojem bi odredio razliku u glasovima koja za sobom povlači zakonsku obvezu ponovnog prebrojavanja glasova. Međutim, sve dok takvo zakonsko pravilo ne postoji i sve dok se ne primjenjuje na sve jednako, ponovno prebrojavanje glasačkih listića može biti isključivo iznimka, objektivno opravdana i utemeljena na dostatnim i relevantnim razlozima koji moraju biti detaljno i jasno obrazloženi.

Ovo izborno povjerenstvo je stajališta da okolnosti konkretnog slučaja ne upućuju na takvu iznimnost situacije zbog koje bi bilo objektivno opravdano ponovno prebrojavati i ocjenjivati da li se radi o važećim ili nevažećim glasačkim listićima za izbor gradonačelnika Grada Varaždina odnosno poduzimati druge radnje koje podnositelj prigovora predlaže.

Iz navedenih razloga prigovor podnosioca je odbijen kao neosnovan."

- 4.** Za ocjenu navoda žalitelja mjerodavnim se smatraju slijedeće odredbe Zakona o lokalnim izborima ("Narodne novine" broj 144/12., 121/16., 98/19., 42/20., 144/20. i 37/21.; u daljnjem tekstu: ZoLI):

"Zapisnik o radu biračkog odbora
Članak 64.

(...)

(2) U zapisniku o radu biračkog odbora navode se i sve druge činjenice koje su važne za postupak glasovanja.

(...)

(4) Svaki član biračkog odbora ovlašten je dati pisane primjedbe na zapisnik.

(5) Zapisnik potpisuju svi članovi biračkog odbora.

(6) Ako član biračkog odbora odbije potpisati zapisnik, o tome se u zapisniku sastavlja službena bilješka, u kojoj se utvrđuje činjenica odbijanja potpisivanja i razlozi odbijanja, ako ih član biračkog odbora navede."

"Članak 130.

(1) Ako nadležno izborno povjerenstvo, rješavajući o prigovoru utvrdi da je bilo nepravilnosti koje su bitno utjecale ili su mogle utjecati na rezultate izbora, poništiti će radnje i odrediti da se u određenom roku, koji mora omogućiti da se izbori održe na dan kada su raspisani, te radnje ponove.

(2) Ako ne postoji mogućnost ponavljanja poništenih radnji ili ako se nepravilnosti odnose na postupak glasovanja, a bitno su utjecale, odnosno mogle utjecati na rezultat izbora, nadležno izborno povjerenstvo poništiti će izbor i odrediti rok u kojem će se izbor ponoviti."

- 5.** Ustavni sud, prije svega, primjećuje da se navodi žalbe iscrpljuju u ponavljanju navoda prigovora kojeg je žalitelj prethodno uputio ŽIP-u.

Uvidom u osporeno rješenje te dostavljenu dokumentaciju (zapisnike o radu biračkih odbora) Ustavni sud ocjenjuje da je ŽIP postupajući po prigovoru žalitelja utvrdio sve odlučne činjenice za ocjenu zakonitosti i pravilnosti izbora te pravilno utvrdio da žalitelj nije dokazao da bi postojale nepravilnosti koje su bitno utjecale ili mogle utjecati na rezultate izbora u smislu članka 130. ZoLI-ja.

5.1. Naime, uvidom u zapisnike o radu biračkih odbora ŽIP je utvrdio da na biračkim mjestima za izbor gradonačelnika i zamjenika gradonačelnika Grada Varaždina nije bilo nepravilnosti u provedbi izbora te da promatrači i članovi biračkih odbora nisu imali primjedbe, pogotovo ne primjedbe koje bi se odnosile na postupak prebrojavanja odnosno utvrđivanja valjanosti glasačkih listića ili na broj glasova navedenih u zapisnicima o radu biračkih odbora. Također, ŽIP je utvrdio da su zapisnike o radu biračkih odbora potpisali svi članovi biračkih odbora.

Ustavni sud ponavlja da zapisnici o radu biračkih odbora u izbornom postupku imaju pravnu snagu javne isprave (vidjeti odluke Ustavnog suda broj: U-VIIA-2980/2013 od 24. svibnja 2013. i broj: U-VIIA-3259/2015 od 4. kolovoza 2015. /www.usud.hr/) te da je, slijedom navedenog, ŽIP pravilno postupio kada je prilikom ocjene osnovanosti žaliteljevih prigovora prihvatio navode zapisnika.

Pored navedenog, uvidom u dostavljene zapisnike o radu biračkih odbora Ustavni sud opaža da iz zapisnika na biračkim mjestima broj 15, 16, 17, 18 i 19 proizlazi da je kao promatrač sudjelovala gđa. Đurđica Žigmund iz Grupe birača čiji je žalitelj kandidat, koja nije imala primjedbe u vezi provedbe izbora te na rad biračkih odbora.

5.2. U odnosu na prigovor žalitelja "o osnovanoj sumnji o postojanju navodnih nepravilnosti" na koju upućuje veliki broj nevažećih listića i mala razlika u ostvarenom izbornom rezultatu u odnosu na protukandidata, ŽIP je utvrdio kako ove navode žalitelj nije potkrijepio nikakvim dokazima pa je zaključio kako takvi navodi predstavljaju subjektivno mišljenje žalitelja o ispravnosti izbornog postupka. Pritom, a pozivajući se na odluke Ustavnog suda u kojima je Ustavni sud zauzeo pravno stajalište o tome kada će biti dopušteno ponovno prebrojavanje glasačkih listića, ŽIP je zaključio kako okolnosti konkretnog slučaja ne upućuju na iznimnu situaciju zbog koje bi bilo objektivno opravdano ponovno prebrojavati i ocjenjivati radi li se ili ne o važećim ili nevažećim glasačkim listićima odnosno poduzimati druge radnje koje je žalitelj predložio.

Ustavni sud podsjeća da je više puta u svojim odlukama donesenim u postupcima radi zaštite izbornog prava istaknuo kako sve tvrdnje o navodnim nepravilnostima ili nezakornostima u izbornom postupku moraju biti potkrijepljene odgovarajućim dokazima (vidjeti odluku broj: U-VIIA-3065/13 od 28. svibnja 2013. /www.usud.hr/). Stoga, Ustavni sud, kao pravilnim, prihvaća i zaključke ŽIP-a da sama sumnja žalitelja, bez konkretnih dokaza, o mogućim nepravilnostima u radu biračkih odbora prilikom utvrđivanja valjanosti glasačkih listića i njihova brojanja nije dostatna za postupanje ŽIP-a u smislu članka 130. ZoLI-ja. Opravdanost sumnje o mogućim nepravilnostima u radu biračkih odbora ne proizlazi ni iz navoda žalbe žalitelja.

Žalbeni navod o tome da žalitelj prigovorom nije od ŽIP-a zatražio ponovno prebrojavanje glasova već dodatnu kontrolu nevažećih listića, zbog čega je praksa Ustavnog suda na koju se ŽIP u osporenom rješenju pozvao irelevantna za rješavanje konkretnog predmeta, je neosnovan budući da se ta pravna stajališta Ustavnog suda imaju tumačiti na način da su primjenjiva, osim na ponovno prebrojavanje glasačkih listića, i na "druge radnje" koje izbornu povjerenstvo poduzima na temelju članka 130. stavka 1. ZoLI-ja.

5.3. Konačno, žalbeni navod žalitelja koji se odnosi na povredu izbornog prava zbog "onemogućavanja uvida" ne može se zasnivati na paušalno iznesenim, te općim ili ničim potkrijepljenim tvrdnjama, zbog čega ovaj navod Ustavni sud nije posebno razmatrao.

6. Imajući u vidu prethodno navedeno, Ustavni sud prihvaća kao pravilne, zakonite te dostatno obrazložene razloge kojima je ŽIP u osporenom rješenju otklonio prigovore žalitelja kao neosnovane te ocjenjuje da je ŽIP pravilno utvrdio da žalitelj prigovorima nije dokazao da bi postojale nepravilnosti koje su utjecale ili su mogle utjecati na rezultat izbora za gradonačelnika Grada Varaždina u smislu članka 130. ZoLI-ja.

7. Slijedom navedenog, Ustavni sud je na temelju članka 125. alineje 9. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) i članka 91. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst) donio odluku kao u izreci.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Josip Leko, v. r.